

Kursplan

Välfärdsrättsliga verktyg i socialt arbete, 30 hp (SOC3)

Welfare law tools for social work, 30 ECTS

Program	Socionomprogram
Program hp	210 hp
Utbildningsnivå	Grund
Kurskod, hp	SG3XXX
Kursens hp	30 hp
Nivåklassificering	G2F
Betygsskala	Väl godkänd, Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för socialvetenskap
Beslutande organ	Institutionsstyrelsen
Datum för fastställande	2019-06-04
Reviderad kursplan	2020-04-07
Reviderad litteraturlista	2020-04-07
Kursplan gäller från	Höstterminen 2020
Gällande utbildningsplan	2018-02-14
Studietakt	Heltid

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid socionomutbildningen, Institutionen för socialvetenskap, Ersta Sköndal Bräcke högskola, samt har genomgått kurs SOC2.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen läses år två och ingår som obligatorisk kurs vid socionomutbildningen, Institutionen för socialvetenskap.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- redogöra för rättssystemet, juridisk metod och rättskälleläran,
- beskriva centrala aspekter och begrepp inom civil-, straff-, process- samt familjerätt,
- redogöra för social- och förvaltningsrättens innehåll och roll i samhället,
- relatera olika typer av åtgärder till de rättsregler och övergripande rättsliga och etiska principer som styr lagstiftningen inom det sociala området,
- redogöra för förhållandet mellan rätten, rättslig problemlösning och andra kunskaper i socialt arbete.

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- tillämpa civil-, straff-, process- samt familjerättslig lagstiftning för juridisk problemlösning,
- använda rättsliga begrepp korrekt vid muntliga och skriftliga presentationer,
- tillämpa social- och förvaltningsrättsliga regler på de rättsområden som har särskild betydelse för socialt arbete,
- tillämpa relevant lagstiftning och använda utredningstekniker och modeller för utredningsarbete inom den sociala barnvården,
- tillämpa ett sakligt, opartiskt och målgruppsanpassat språk i socialt utredningsarbete,
- skilja ut olika samtalstekniker för förändring.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna

- kritiskt granska den juridiska normbildningen med relevans för socialt arbete,
- ge exempel på hur egna värderingar i relation till aspekter som etnicitet, ålder, klass och genus påverkar rätten inom det sociala arbetets fält,
- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- reflektera över egen personlig och professionell utveckling.

Kursens innehåll

Kursen ger kunskaper i juridik och juridisk metod för att studenten ska kunna tolka, tillämpa och kritiskt reflektera kring rätten inom områden med relevans för det sociala arbetet. I kursen ingår färdighetstränande och fältanknutna moment med fokus på myndighetsutövning, rättssäkerhet och den sociala utredningskompetensen. I kursen finns återkommande moment som syftar till att stärka studentens personliga professionella utveckling (PPU).

Välfärdsrätt I: Rättsliga verktyg för socialt arbete, 7,5 hp (SOC31) syftar till att ge studenten grundläggande rättsliga kunskaper med relevans för det sociala arbetet. I delkursen behandlas:

- introduktion till det juridiska systemet; rättskällor, rättstillämpning och metoder för rättstolkning,
- civil-, familje-, straff- och processrätt,
- mänskliga rättigheter och likabehandling,
- juridiska begrepp och välfärdsrättsliga verktyg i socialt arbete.

Välfärdsrätt II: Social- och välfärdsrättsliga normer för socialtjänsten, 15 hp (SOC32) syftar till att ge studenten fördjupade kunskaper i socialrätt, tvångslagstiftning, förvaltningsrätt samt offentlighet- och sekretesslagstiftning. I delkursen behandlas:

- socialrättslig lagstiftning generellt,
- sociala tvångslagstiftningar och dess tillämpning inom socialt arbete,
- tolkning och tillämpning av socialrättslig lagstiftning och mänskliga rättigheter,
- kritiskt reflekterande av rätten med stöd av etnicitet, ålder, klass, genus och etik.

Välfärdsrätt III: Juridisk tillämpning i utredningsarbete, 5,5 hp (SOC33) syftar till att ge studenten fördjupade kunskaper om utredningsarbete och myndighetsutövning inom socialt arbete utifrån teoretiska och metodologiska perspektiv. I delkursen behandlas:

- utförande av myndighetsutövning samt rättssäkerhet,
- organisatoriska faktorerens betydelse för myndighetsutövning i socialt arbete,
- utredningsarbete inom social barnvård,
- bedömningar av sociala problem och utformning av sociala insatser

Personlig professionell utveckling III, 2 hp (SOC34) syftar till att ge studenterna förutsättningar att utveckla ett reflekterande förhållningssätt inför den kommande yrkesrollen. I delkursen behandlas:

- fördjupad självkänedom med fokus på självkänsla och känslor,
- fördjupad förståelse genom mentalisering för klienters erfarenheter i en utredningssituation och strategier för den yrkesverksamma,
- fortsatt utveckling av förändringsinriktade samtalsmetoder.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, arbetsgruppsträffar, fältstudier samt gruppsamtal. Kursen förutsätter ett studentaktivt förhållningssätt. Kursen har stöd genom nätbaserad lärlplattform. Se vidare kursens studieguide.

Kursens examinationsformer och betygssättning

Examinationer utgår från kursens lärandemål. Betyg sätts i enlighet med Högskoleförordningen (1993:100). Betygsskalan består av betygen Väl Godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U).

Varje delkurs betygsätts för sig och därefter vägs dessa betyg samman till ett för hela kursen. Kursbetyget utgör ett vägt medeltal av betygen på de delkurser som ingår. Vid sammanvägningen tas hänsyn till att delkursen personlig professionell utveckling endast bedöms med betygen Godkänd (G) och Underkänd (U).

Välfärdsrättsliga verktyg 1, 7,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs1 examineras genom en individuell skriftlig salstentamen. ~~samt aktiv närvaro vid seminarium.~~

Välfärdsrättsliga verktyg 2, 15 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 2 examineras genom gruppredovisning, aktiv närvaro vid ett seminarium, en individuell skriftlig hemtentamen samt en individuell skriftlig salstentamen.

Välfärdsrättsliga verktyg 3, 5,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 3 examineras genom aktiv närvaro vid seminarium samt en individuell skriftlig hemtentamen.

Personlig professionell utveckling 3, 2 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd

Delkurs 4 examineras genom aktiv närvaro vid samtliga tillfällen samt genom individuell skriftlig inlämningsuppgift.

För detaljerad information om de olika examinationsformerna, se kursdokumentet *Examinationsformer och lärandemål*.

Antal examinationstillfällen för en student är begränsat till totalt fem. Två omprov erbjuds i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. Vidare erbjuds examination vid ett senare uppsamlingstillfälle. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

Studenter som underkänts i moment kring PPU erbjuds ytterligare ett ersättningstillfälle med tillhörande examination i nära anslutning till examinationstillfället. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot detta.

Om studenten har ett giltigt beslut från högskolan om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att ge ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Kursansvarig lärare ger studenter som deltar i eller har avslutat en kurs möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering. Kursvärderingarna sammanställs och kursansvarig lärare informerar om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten ska hållas tillgängliga för studenterna.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis (SFS 2006: 1053).

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omprov baserade på den kursplan som gällde vid registreringen.

Litteraturlista

- Barnombudsmannen. (2016). *Inget rum för trygghet – barn och unga om vräkning och hemlöshet*. Stockholm: Barnombudsmannen. Finns att ladda via BO:s hemsida.
- Barnombudsmannen. (2019). *FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: Barnombudsmannen. Finns att ladda ned via BO:s hemsida.
- Bray, S. & Preston-Shoot, M. (2006). The role of law in social welfare reform: critical perspectives on the relationship between law and social work practice. *International Journal of Social Welfare*, 15(1), 19-26.
- Clevesköld, L. & Thunved, A. (2018). *Sekretess. Handbok för socialtjänsten*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Diskrimineringsombudsmannen: <https://www.do.se/om-diskriminering/>
- Fridström Montoya, T. (Red.), (2018). *Juridik för socialt arbete*. Malmö: Gleerups.
- Kjellbom, P. & Alexius Borgström, K. (2012). Socialrättsliga principer vid risk för vräkning – finns det i Sverige en rätt till boende, bostad eller ett hem? *Juridisk tidskrift*, 2011-2012, 2. 273-298.
- Kjellbom, P. (2009). Kommunala riktlinjer. I Hollander, A. & Alexius Borgström, K. (Red.) *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. (s. 159-185). Lund: Studentlitteratur.
- Kjellbom, P. (2017). Barns rätt till rätt(en) vid vräkning och andra påtvingande avflyttningar från bostad. I P. Hall & L. Pelling (Red.). *Rätten till rättvisa. Om utsatta människors rättigheter och tillgång till rättvisa*. Stockholm: Premiss förlag. Del av kapitel. Distribueras digitalt.
- Lerwall, L. (red). (2020). *Makt, myndighet, människa. En lärobok i speciell förvaltningsrätt*. Uppsala: Iustus. Valda delar.
- Ponnert, L. (2018). *Utredningsarbete i den sociala barnvården*. Malmö: Gleerups.
- Prop. 2002/03:80 Ny Sambolag s. 24-40.
- Ramberg, C. & Ramberg, J. (2019). *Avtalsrätten en introduktion*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Rasmusson, B. (2009). *Analys, bedömning och beslut i utredningar enligt BBIC*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Redlund, P. (2009). Social rådgivning – med juridik som verktyg. Hollander, A. & Alexius Borgström, K. (Red.) *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. 123-140. Lund: Studentlitteratur.

- Regeringen, Justitiedepartementet. Familjerätt.
<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2014/04/familjeratt/> 70 sidor
- Rejmer, A., Zetterström, S., Scheutz, S., Fridström Montoya, T. (2019). *Juridisk metodbok – för socialarbetare och andra offentliganställda*. Stockholm: Norstedts Juridik
- Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. Malmö: Gleerups förlag. (Valda delar.)
- Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
- Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Stockholm: Liber. Del 3 (s. 99-158).
- Socialrätt 2020. Lund: Studentlitteratur.
- Socialstyrelsen. (2013). *Ekonomiskt bistånd*. SOSFS 2013:1. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2014). *Våld i nära relationer*. SOSFS 2014:4. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2015). *Utreda barn och unga. Handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2017). *Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare* Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Grundbok i BBIC. Barns behov i centrum*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Metodstöd för BBIC. Barns behov i centrum*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Staafl, A. & Zanderin, L. (2019). *Förvaltningsrätt – en introduktion för professionsutbildningar*. Stockholm: Liber förlag.
- Sveriges domstolar. Skilsmässa. <https://www.domstol.se/>
- Vahlne Westerhäll, L. & Edvardsson, B. (2017). *På saklig grund. Utredningsarbete inom socialtjänsten*. Malmö: Gleerups.
- Vainik, A-L. (2016). Mobbning, kränkning eller brott? Konstruktioner och hantering av barns oönskade handlingar i den svenska grundskolan. *Retfärd*, 39,(1), 59-72.
- Wennberg, S. (2020). *Introduktion till straffrätten*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Wennberg, T. (2013). *Själv och tillsammans: om anknytning och identitet i relationer*. Stockholm: Natur och kultur.
- Den senaste upplagan gäller om inget annat anges. Artiklar och rättsfall tillkommer.

BILAGA: KURS LITTERATUR PER DELKURS, HT20

Välfärdsrätt I: Rättsliga verktyg för socialt arbete, 7,5 hp (SOC31)

Diskrimineringsombudsmannen: <https://www.do.se/om-diskriminering/>

Prop.2002/03:80 Ny Sambolag s. 24-40.

Ramberg, C. & Ramberg, J. (2019). *Avtalsrätten en introduktion*. Stockholm: Norstedts Juridik.

Regeringen, Justitiedepartementet Familjerätt.

<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2014/04/familjeratt/>

Rejmer, A., Zetterström, S., Scheutz, S., Fridström Montoya, T. (2019). *Juridisk metodbok – för socialarbetare och andra offentliganställda*. Stockholm: Norstedts Juridik

Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Socialrätt 2020. Lund: Studentlitteratur.

Sveriges domstolar. Skilsmässa. <https://www.domstol.se/>

Vainik, A-L. (2016). Mobbning, kränkning eller brott? Konstruktioner och hantering av barns oönskade handlingar i den svenska grundskolan. *Retfaerd*, 39,(1), 59-72.

Wennberg, S. (2020). *Introduktion till straffrätten*. Stockholm: Norstedts Juridik.

Artiklar och rättsfall tillkommer.

Välfärdsrätt II: Social- och välfärdsrättsliga normer för socialtjänsten, 15 hp (SOC32)

Barnombudsmannen. (2016). *Inget rum för trygghet – barn och unga om vräkning och hemlöshet*. Stockholm: Barnombudsmannen. Finns att ladda via BO:s hemsida.

Barnombudsmannen. (2019). *FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: Barnombudsmannen. Finns att ladda ned via BO:s hemsida.

Bray, S. & Preston-Shoot, M. (2006). The role of law in social welfare reform: critical perspectives on the relationship between law and social work practice. *International Journal of Social Welfare*, 15(1), 19-26.

Clevesköld, L. & Thunved, A. (2018). *Sekretess. Handbok för socialtjänsten*. Stockholm: Norstedts juridik.

Fridström Montoya, T. (Red.) (2018). *Juridik för socialt arbete*. Malmö: Gleerups.

- Kjellbom, P. (2009). Kommunala riktlinjer. Hollander, A. & Alexius Borgström, K. (Red.) *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. 159-185. Lund: Studentlitteratur.
- Kjellbom, P. (2017). Barns rätt till rätt(en) vid vräkning och andra påtvingande avflyttningar från bostad. I P. Hall & L. Pelling (Red.). *Rätten till rättvisa. Om utsatta människors rättigheter och tillgång till rättvisa*. Stockholm: Premiss förlag. Del av kapitel. Distribueras digitalt.
- Kjellbom, P. & Alexius Borgström, K. (2012). Socialrättsliga principer vid risk för vräkning – finns det i Sverige en rätt till boende, bostad eller ett hem? *Juridisk tidskrift*, 2011-2012, 2. 273-298.
- Lerwall, L. (red). (2020). *Makt, myndighet, människa. En lärobok i speciell förvaltningsrätt*. Uppsala: Iustus. Valda delar.
- Redlund, P. (2009). Social rådgivning – med juridik som verktyg. Hollander, A. & Alexius Borgström, K. (Red.) *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. 123-140. Lund: Studentlitteratur.
- Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
- Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Stockholm: Liber. Del 3 (s. 99-158).
- Socialrätt 2020. Lund: Studentlitteratur.
- Socialstyrelsen. (2013). *Ekonomiskt bistånd*. SOSFS 2013:1. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2014). *Våld i nära relationer*. SOSFS 2014:4. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2017). *Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- StAAF, A. & Zanderin, L. (2019). *Förvaltningsrätt – en introduktion för professionsutbildningar*. Stockholm: Liber förlag.
- Artiklar och rättsfall tillkommer.

Välfärdsrätt III: Juridisk tillämpning i utredningsarbete, 5,5 hp (SOC33)

- Ponnert, L. (2018). *Utredningsarbete i den sociala barnvården*. Malmö: Gleerups.
- Rasmusson, B. (2009). *Analys, bedömning och beslut i utredningar enligt BBIC*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Grundbok i BBIC. Barns behov i centrum*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Metodstöd för BBIC. Barns behov i centrum*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2015). *Utreda barn och unga. Handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Vahlne Westerhäll, L. & Edvardsson, B. (2017). *På saklig grund. Utredningsarbete inom socialtjänsten*. Malmö: Gleerups.
- Artiklar tillkommer.

Personlig professionell utveckling III, 2 hp (SOC34)

Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. Malmö: Gleerups förlag. (Valda delar.)

Wennberg, T. (2013). *Själ och tillsammans: om anknytning och identitet i relationer*. Stockholm: Natur och kultur. (Valda delar.)

Material och artiklar tillkommer.